

Tặng James

vì sự ủng hộ trong lo sợ của em

Và tặng chính tôi

không có tôi thì làm gì có cuốn sách này

Lời giới thiệu

Năm 2010, sau sáu năm đèn sách đại học và thêm sáu năm nữa làm việc trong bệnh viện, tôi đã nghỉ việc ở cương vị là một bác sĩ trẻ⁽¹⁾. Đến giờ bố mẹ tôi vẫn chưa tha thứ cho tôi về chuyện này.

Năm ngoái, Hội đồng Y khoa⁽²⁾ gửi cho tôi một văn bản, thông báo rằng họ đã xoá tên tôi khỏi danh sách đăng kí hành nghề. Thật sự tôi chẳng thấy sốc lắm khi biết tin, vì tôi đã thôi hành nghề bác sĩ ngót nửa thập kỉ^{(3)*}, nhưng

(1) (Nguyên tác) *Junior doctor*: Ở Vương quốc Anh, đây là danh từ dùng để gọi các bác sĩ làm việc tại bệnh viện khi đang học chương trình sau đại học. Giai đoạn “junior” tính từ khi họ tốt nghiệp đại học y khoa, trở thành một tân bác sĩ với tấm bằng Cử nhân y khoa (Bachelor of Medicine) và bắt đầu Chương trình dự bị sau đại học (UK Foundation Programme) tại bệnh viện cho tới khi đạt được vị trí Bác sĩ tham vấn (Consultant) hoặc Bác sĩ đa khoa (General Practitioner). Giai đoạn này có thể kéo dài từ 8 đến 10 năm. (Tất cả chú thích đánh số không kèm dấu hoa thị là của người dịch – từ đây viết tắt là ND.)

(2) Hội đồng Y khoa (General Medical Council – GMC): Cơ quan quản lí việc đăng kí hành nghề chính thức của các bác sĩ y khoa tại Vương quốc Anh.

(3)* Một cuộc khảo sát của Bộ Y tế vào năm 2006 cho thấy dân chúng tin rằng các bác sĩ đều được đánh giá năng lực hằng năm (một niềm tin quá đỗi có lí). Sự thật là, vào thời điểm đó, các bác sĩ có thể hành nghề vô tư, từ khi đủ điều kiện trở thành bác sĩ cho tới ngày nghỉ hưu, mà chẳng có ai đánh giá họ cả, bất kể họ có nhớ mình phải tiêm đầu nào của xi-lanh vào người bệnh nhân hay không. Sau vụ án Harold Shipman, một quy trình tái xác nhận tư cách hành nghề bác sĩ đã được ban hành vào năm 2012, yêu cầu từ nay bác sĩ phải được đánh giá sau mỗi năm năm hành nghề. Chắc hẳn bạn sẽ lo ngay ngáy khi lái xe ra đường nếu biết nhiều phương tiện giao thông đang chạy âm ỉ quanh bạn năm năm mới được đưa đi kiểm định MOT một lần. Nhưng mà có vấn đề còn hơn không, tôi nghĩ vậy.

về mặt cảm xúc thì đây chẳng khác gì một cú chốt hạ để chương này của cuộc đời tôi được khép lại vĩnh viễn.

Tuy thế, căn phòng ngủ dành cho khách mà tôi trưng dụng để cất tạm hồ sơ tài liệu hẳn sẽ mừng rỡ với cái tin tuyệt vời ấy, khi tôi ra tay dọn dẹp núi giấy tờ cũ hết thùng này tới thùng khác, ném chúng vào máy xén giấy với tốc độ còn nhanh hơn nhân viên kế toán của Jimmy Carr⁽¹⁾. Thứ duy nhất tôi giải cứu khỏi đôi tay tử thần là tập hồ sơ đào tạo. Tất cả bác sĩ đều được khuyến ghi lại những kinh nghiệm lâm sàng của họ theo cách thức thường được gọi là “chiêm nghiệm thực tiễn”⁽²⁾. Lần đầu tiên xem lại tập hồ sơ đào tạo sau gần ấy năm, tôi phát hiện việc “chiêm nghiệm thực tiễn” của mình dường như chỉ bao gồm những tháng ngày quanh quẩn trong phòng trực bệnh viện và viết lại mọi chuyện, dù có những chuyện chả mấy thú vị, như thể tôi là Anne Frank⁽³⁾ phiên bản bác sĩ vậy (chỉ khác là nơi trú ẩn của cô dễ chịu hơn nhiều).

Từ những tình huống cười ra nước mắt đến những câu chuyện trần trụi đến đau lòng, từ vô số những thứ

(MOT, viết tắt của Ministry of Transport – Bộ Giao thông, là cách gọi tắt của quy trình kiểm định *hàng năm* dành cho các phương tiện giao thông ở Vương quốc Anh – ND.)

Chú thích thêm của ND: Harold Shipman là một bác sĩ đa khoa người Anh, bị tuyên án tù chung thân không giảm án vào năm 2000 vì đã giết tổng cộng khoảng 250 người. Sau vụ án chấn động này, Vương quốc Anh buộc phải xem lại và thay đổi phần lớn hệ thống pháp lý về dịch vụ y tế và sức khỏe cộng đồng.

(1) Diễn viên hài, nhà văn, người dẫn chương trình truyền hình người Anh. Năm 2012, Jimmy Carr bị phanh phui là có dính líu vào một đường dây cung cấp dịch vụ trốn thuế, trong khi ông này nổi tiếng với nhiều phát biểu đã kích người trốn thuế.

(2) (Nguyên tác) *Reflective practice*: Nói một cách đơn giản, đây là quá trình tự “mổ xẻ” kinh nghiệm của bản thân để cải thiện công việc.

(3) Nhà văn, tác giả hồi kí người Đức gốc Do Thái, nổi tiếng với tác phẩm *Nhật kí Anne Frank*, được viết khi cô ẩn náu cùng gia đình lúc Đức quốc xã chiếm đóng Hà Lan trong thời kì Thế chiến II.

không-thể-tin-nổi mắc kẹt trong âm đạo của các chị em đến lũ quan chức giòi bọ thối tả, chúng làm tôi nhớ lại những giờ làm việc thừa sống thiếu chết của một bác sĩ trẻ và tác động to lớn của cái nghề này đối với cuộc đời mình. Bây giờ đọc lại những trang viết ấy, tôi cảm thấy nghề bác sĩ đòi hỏi nơi tôi nhiều cái quá đáng và vô lí, nhưng lúc đó, tôi đã chấp nhận chúng như những điều tất yếu trong công việc. Có những thời điểm tôi muốn viết thẳng ra không chút do dự rằng “muốn bơi ngay sang Iceland⁽¹⁾ để hành nghề khám thai” hoặc “hôm nay phải nuốt cho bằng được một chiếc trục thẳng”.

Cũng trong khoảng thời gian tôi hồi tưởng mọi chuyện thông qua những trang “nhật kí”, các bác sĩ trẻ mới ra trường trên khắp đất nước này đang gồng mình chống chịu sự công kích từ các chính trị gia. Tôi không thể không nhận thấy họ gặp khó khăn trong việc chứng minh cho mọi người sự thật không như những gì bọn làm chính trị khoa môi mùa mép (có lẽ vì công việc đã chiếm hết thời gian của họ) và một thực tế đập thẳng vào mặt tôi rằng công chúng vẫn chưa hề biết nghề bác sĩ thật sự là như thế nào. Thay vì nhún vai và xé bỏ những bằng chứng giấy trắng mực đen này, tôi quyết định mình phải làm gì đó để khôi phục thể cân bằng.

Và thế là chúng đang ở trên tay bạn đây: những trang nhật kí mà tôi đã lưu giữ trong suốt thời gian ở NHS⁽²⁾, những nốt mụn cóc xấu xí và tất tần tật mọi thứ. Đó là

(1) Quốc đảo nằm ở phía Bắc Đại Tây Dương, có mật độ dân số thấp nhất châu Âu.

(2) NHS (National Health Service – Dịch vụ Y tế Quốc gia): Hệ thống các cơ quan cung cấp dịch vụ chăm sóc sức khỏe miễn phí cho cư dân của Vương quốc Anh.

những ngày tháng hành nghề như chiến đấu ngoài tiền tuyến, những hậu quả mà chúng gây ra cho cuộc sống cá nhân tôi, và làm thế nào mà, vào một ngày xấu trời, mọi thứ đã trở nên quá sức chịu đựng. (Xin lỗi vì đã tiết lộ trước, nhưng khi bắt đầu xem bộ phim *Titanic* bạn cũng biết kết cục diễn ra như thế nào mà.)

Trong quá trình bạn đọc cuốn nhật kí, tôi sẽ giúp bạn tra cứu các thuật ngữ y khoa, cũng như giải thích chút ít về từng công việc. Không giống cách người ta đối xử với tôi hồi tôi còn là một bác sĩ trẻ, tôi sẽ không đẩy bạn xuống vực sâu với niềm tin là bạn đã biết phải làm gì để sống sót đâu.

1

Bác sĩ nội trú

Quyết định dẫn thân theo nghề y, về cơ bản, giống như việc hồi âm bức email bạn nhận được vào đầu tháng Mười, trong đó đưa ra các phương án thực đơn cho tiệc mừng Giáng sinh tại công sở để bạn lựa chọn. Chắc chắn bạn sẽ chọn món gà tây, vì đó là phương án an toàn. Nhưng điều gì sẽ xảy ra nếu ai đó chia sẻ một video khủng khiếp trên Facebook, được quay bên trong các trang trại công nghiệp và cảnh người ta cắt cụt mỏ gà⁽¹⁾ hàng loạt vô tình lọt vào mắt bạn ngay trước ngày tổ chức tiệc? Điều gì sẽ xảy ra nếu Morrissey⁽²⁾ qua đời vào tháng Mười một và, để tưởng nhớ ông ta, bạn quay lưng lại với lối sống hầu như chỉ tiêu thụ thịt trước giờ của mình? Điều gì sẽ xảy ra nếu đột nhiên bạn bị dị ứng với món thịt chiên xù tới mức đe dọa đến tính mạng? Rốt cuộc, chẳng ai biết mình muốn ăn gì vào bữa tối khi mà phải sáu mươi bữa tối nữa bữa tối ấy mới diễn ra⁽³⁾.

(1) Cắt tỉa một phần mỏ gia cầm là một trong những biện pháp nhằm giảm thiểu thiệt hại do hiện tượng gia cầm cắn mổ lẫn nhau.

(2) Ca sĩ, nhạc sĩ người Anh, nổi tiếng với những lời chỉ trích dành cho người ăn thịt.

(3) Tác giả đang đề cập tới bữa tối mừng Giáng sinh tại công sở, mà công sở thì một tuần chỉ làm có năm ngày thôi.

Các bác sĩ lựa chọn cái nghiệp y khoa lúc họ mới mười sáu tuổi, hai năm trước khi pháp luật cho phép họ được tự do gửi đi bức ảnh khoe bộ phận sinh dục của mình qua điện thoại. Khi ngồi xuống và chọn các môn học cho chứng chỉ A-Level⁽¹⁾, bạn như một chiếc tên lửa vừa được khai hoả, lao đi theo quỹ đạo định sẵn cho đến khi bạn nghỉ hưu hoặc từ già cõi đời, và – không giống như bữa tiệc Giáng sinh công sở mà bạn có thể dễ dàng đổi món gà tây lấy những xiên thịt nướng phô mai halloumi⁽²⁾ của nữ đồng nghiệp Janet ở phòng Thu mua – bạn bị mắc kẹt với cái nghiệp đó.

Ở tuổi mười sáu, khi được hỏi tại sao muốn đeo đuổi nghề y, những lí do mà bạn thường đưa ra đại loại như sau: “Vì mẹ/bố tớ là bác sĩ”, “Vì tao khá thích *Holby City*⁽³⁾” hoặc “Vì tôi muốn xoá sổ ung thư”. Lí do thứ nhất và thứ hai nghe thật lố bịch. Còn cái thứ ba sẽ là một lí do hoàn hảo, nếu bạn trả lời với thái độ sốt sắng một chút và người nghe bỏ qua thực tế rằng xoá sổ ung thư là việc của các nhà nghiên cứu khoa học chứ không phải của các bác sĩ. Hơn nữa, có vẻ hơi bất công khi bắt một người ở cái tuổi mười sáu nói phải giữ lời, vì câu tuyên bố chắc nịch “Con muốn làm phi hành gia” khi bạn vẽ tranh với đề tài “Ước mơ của em” lúc năm tuổi cũng chẳng phải văn bản bó buộc về mặt pháp lí gì cho cam.

Về phần mình, tôi chẳng nhớ việc quyết định theo nghề y là do tôi chủ động, hay nó cũng chỉ như những thứ được

(1) Ở Vương quốc Anh, sau khi tốt nghiệp trung học, học sinh có thể học thêm một chương trình học kéo dài hai năm để lấy chứng chỉ A-Level (viết tắt của General Certificate of Education, Advanced Level – Chứng chỉ Giáo dục Phổ thông Bậc cao). Đây là chứng chỉ cơ bản để xét tuyển vào đại học.

(2) Loại phô mai đặc trưng và nổi tiếng nhất của đảo Síp (Cyprus).

(3) Series phim truyền hình về đề tài y khoa của Vương quốc Anh.

thiết lập mặc định trong cuộc sống của tôi – nhạc chuông điện thoại là một giai điệu marimba⁽¹⁾, hình nền máy tính là ảnh chụp một dãy núi. Tôi lớn lên trong một gia đình Do Thái (thích tiệc tùng dịp lễ lạt hơn là thờ cúng); đi học ở một ngôi trường mà thực chất giống như một cái nhà máy xúc xích⁽²⁾ được dựng lên để đều đặn cho xuất xưởng các bác sĩ, luật sư hoặc thành viên nội các; và bố tôi là một bác sĩ. Những điều này đều được viết cả lên tường⁽³⁾.

Vì các trường đại học y khoa thường có số lượng đăng kí đầu vào vượt gấp mười lần chỉ tiêu, nên họ phải tổ chức phỏng vấn tất cả thí sinh, chỉ những thí sinh nào xuất sắc vượt qua cuộc phỏng vấn mới được trao cho một chỗ ngồi trong giảng đường đại học. Với giả định là các thí sinh đều đang “phá đảo” A-Level theo đúng lộ trình⁽⁴⁾, quyết định của các trường y căn cứ vào những tiêu chí phi-học-thuật. Điều này tất nhiên nghe rất hợp lí: phải có tâm lí đủ mạnh mới hành nghề bác sĩ được – để đưa ra quyết định dưới một áp lực khủng khiếp, để thông báo tin dữ cho người nhà đang đau khổ của bệnh nhân, để hằng ngày đối mặt với cái chết. Các bác sĩ tương lai phải sở hữu cái gì đó

(1) Nhạc cụ gõ giống xylophone (mộc cầm) nhưng cho âm trầm và vang hơn.

(2) (Nguyên tác) *Sausage factory*: Từ lóng chỉ một nơi tập trung đa số là nam giới. Trường Dulwich College (Dulwich, London, Vương quốc Anh) mà tác giả theo học là trường trung học nội trú dành cho nam sinh.

(3) Ở đây tác giả vận dụng thành ngữ tiếng Anh: “The writing is on the wall”. Xuất phát từ sách Daniel 5:5 trong Kinh Thánh Cựu Ước của người Do Thái, thành ngữ này dùng để nói đến việc có những dấu hiệu rõ ràng báo trước một chuyện bất hạnh, xui rủi sắp sửa xảy ra.

(4) Chương trình A-Level được chia thành hai phần, học sinh học mỗi năm một phần và làm bài thi vào cuối năm. Phần một được gọi là A1-Level hay AS-Level (Advanced Subsidiary Level). Phần hai được gọi là A2-Level, có độ sâu về kiến thức và mang tính học thuật cao hơn.

thuộc về bản tính, không cần ghi nhớ, không phải đoán: “lương y” là người có trái tim lớn và động mạch chủ giãn nở, để sự tử tế và lòng nhân ái bao la được bơm toả đi khắp nơi.

Tưởng tượng đủ rồi bạn! Trong thực tế, các trường y chẳng buồn nghĩ đến mấy thứ tốt đẹp vớ vẩn đó đâu. Họ thậm chí còn chả thèm kiểm tra xem bạn có té xỉu khi nhìn thấy máu hay không nữa là. Thay vào đó, họ quan tâm đến các hoạt động ngoại khóa. Đối với họ, một sinh viên y khoa lí tưởng phải là đội trưởng của hai đội thể thao, nhà vô địch bơi lội của hạt⁽¹⁾, trưởng nhóm một ban nhạc trẻ và tổng biên tập của một tờ báo trường học. Hệt như tham gia cuộc thi Hoa hậu Thân thiện vậy, chỉ khác là không có băng đeo chéo thôi. Tìm kiếm thông tin của bất kì vị bác sĩ nổi tiếng nào trên trang Wikipedia, bạn cũng sẽ đọc được rằng: “Ông đã chứng tỏ mình là một cầu thủ bóng bầu dục đầy tài năng trong các giải đấu trẻ. Ông còn là một vận động viên chạy bộ đường dài xuất sắc và giữ chức đội phó đội điền kinh khi học năm cuối trường y.” Những dòng tiểu sử đặc biệt này là của bác sĩ H. Shipman thời trẻ đấy, xem ra quy trình xét tuyển của các trường đại học y khoa có vẻ không mấy tin cậy.

Trường Imperial College London⁽²⁾ tỏ ra hài lòng với chúng chỉ piano và saxophone cấp 8 hạng Ưu⁽³⁾ của tôi,

(1) Đơn vị hành chính lớn nhất Vương quốc Anh.

(2) Trường đại học công lập chuyên về khoa học nổi tiếng của Vương quốc Anh, có trụ sở tại South Kensington (London), là nơi tác giả theo học ngành y.

(3) Hệ thống khảo thí âm nhạc ở Vương quốc Anh thường được chia làm 8 cấp độ (grade), trong đó cấp 8 là khó nhất và là tiêu chuẩn xét tuyển đầu vào của các trường đại học, cao đẳng về âm nhạc. Chứng chỉ âm nhạc ở mỗi cấp độ được chia làm ba hạng: Đạt (Pass), Xuất sắc (Merit) và Ưu (Distinction).

cùng một số bài phê bình sân khấu nửa vời mà tôi viết cho tờ tạp chí của trường trung học, và họ cho rằng tôi phù hợp một cách hoàn hảo với cuộc sống ở bệnh viện. Và thế là, năm 1998, tôi khăn gói lên đường, vượt hành trình mười cây số từ Dulwich đến South Kensington mà không biết điều gì đang đợi mình phía trước.

Như bạn có thể tưởng tượng được, việc nhét vào đầu tất cả kiến thức về giải phẫu học và sinh lí học cơ thể người, cộng với mọi vấn đề trực trặc có thể xảy ra ở từng bộ phận và chức năng, là một nhiệm vụ cực khủng. Nhưng cảm giác phấn khích khi nghĩ đến một ngày nào đó mình sẽ trở thành bác sĩ – một bước ngoặt lớn trong cuộc đời, như việc bạn có thể tự đổi tên⁽¹⁾ cho giống một siêu anh hùng hay một tay tội phạm quốc tế – đã thúc đẩy tôi tiến lên, vượt qua sáu năm trời rỗng rã hòng đạt được mục tiêu.

Và ngày đó cũng tới, tôi chính thức trở thành một bác sĩ trẻ^{(2)*}. Lẽ ra hồi đó tôi nên tham gia chương trình *Mastermind*⁽³⁾ và chọn chủ đề chuyên ngành là “Cơ thể người”.

(1) Bất cứ ai đủ 16 tuổi và cư trú tại Vương quốc Anh đều có thể tự đổi tên mình theo ý muốn (trừ giấy khai sinh, giấy đăng kí kết hôn và bằng cấp là không thể thay đổi).

(2)* Cụm từ “bác sĩ trẻ” được dùng để gọi bất cứ bác sĩ nào chưa phải là Bác sĩ tham vấn (bạn đọc xem lại chú thích về *junior doctor* ở Lời giới thiệu – ND). Danh xưng này hơi khó hiểu vì rất nhiều người trong số các “bác sĩ trẻ” không còn “trẻ” nữa và có chuyên môn khá cao, một số đã hành nghề được mười lăm năm, có bằng Tiến sĩ và nhiều bằng cấp sau đại học khác. Hơi giống cách gọi mấy ông mấy bà ở Westminster, ngoại trừ Thủ tướng, là các “chính trị gia trẻ”. (Cung điện Westminster ở London là nơi Luồng viện Quốc hội Vương quốc Anh nhóm họp, nên người Anh thường dùng từ “Westminster” để chỉ Quốc hội – ND.)

(3) Một gameshow truyền hình ở Vương quốc Anh. Người chơi trả lời các câu hỏi được chia làm hai vòng: Vòng 1 là một chủ đề chuyên ngành do người chơi lựa chọn, vòng 2 là các kiến thức chung.

Các khán giả ngồi ở nhà hẳn sẽ rú lên trước màn hình TV rằng chủ đề mà tôi lựa chọn quá rộng, rằng tôi sẽ thộn mặt ra trước những câu hỏi về mấy thứ như là *atherosclerosis* (chứng xơ vữa động mạch) hay *bunion* (chứng biến dạng ngón chân cái) cho mà xem. Nhưng họ lầm to. Tôi thắng là cái chắc.

Cuối cùng cũng đến lúc tôi già từ giảng đường đại học cùng cái đầu ngón ngón kiến thức, sẵn sàng áp dụng lí thuyết vào thực tiễn. Tôi giống một chiếc lò xo không thể nén chặt hơn được nữa. Vì vậy, tôi cảm thấy như bị quật cho một cú thật mạnh khi nhận ra rằng tôi đã bỏ ra một phần tư cuộc đời mài đũng quần ở trường y mà họ chẳng mảy may chuẩn bị cho tôi về sự tồn tại của Jekyll và Hyde⁽¹⁾ trong lối một bác sĩ nội trú^{(2)*}.

Những công việc hằng ngày ở bệnh viện không có gì quá khó khăn, chỉ là chúng chán đến mù mịt đầu óc và mất thời gian muốn phát rồ. Mỗi sáng, việc đầu tiên sau khi bạn chường mặt đến bệnh viện là “đi buồng”, tháp tùng nhóm bác sĩ trực thông thả rào qua từng bệnh nhân mà

(1) Jekyll và Hyde: Thuật ngữ trong tâm lí học dùng để chỉ tính hai mặt trong một con người. Thuật ngữ này bắt nguồn từ tiểu thuyết *Strange Case of Dr. Jekyll and Mr. Hyde* của tác giả Robert Louis Stevenson, bác sĩ Jekyll sau khi nghiên cứu được cách thay đổi gương mặt đã biến mình từ một người hiền lành trở thành một kẻ tàn ác lấy tên là Hyde.

(2)* Hệ thống cấp bậc của bác sĩ ở Vương quốc Anh từ thấp tới cao như sau: House officer (Bác sĩ nội trú), Senior house officer – SHO (Bác sĩ nội trú cao cấp), Registrar (Bác sĩ thực tập chuyên khoa), Senior registrar (Bác sĩ thực tập chuyên khoa cao cấp), Consultant (Bác sĩ tham vấn). Gần đây họ đã đổi tên các cấp bậc thành F1, F2, ST1-7 nhưng mọi người vẫn sử dụng tên gọi cũ – giống trường hợp Coco Pops đổi tên thành Choco Krispies. (Vào năm 1998, thương hiệu Kellogg's của Mĩ đã đổi tên sản phẩm ngũ cốc ăn sáng của họ ở thị trường Anh là Coco Pops thành Choco Krispies, nhưng người tiêu dùng phản ứng dữ dội vì thích cái tên cũ, nên chỉ sau bốn tháng ngắn ngủi, Kellogg's đành phải đổi lại tên sản phẩm như ban đầu – ND.)

họ đang theo dõi điều trị. Bạn lẻo đẻo bám theo sau như một chú vịt con bị thôi miên, đầu nghểnh sang một bên ra vẻ lắng nghe, tay hí hoáy ghi lại mọi chỉ thị từ các bậc đàn anh đàn chị – đặt lịch MRI⁽¹⁾, hỏi ý kiến khoa Thấp khớp, xếp giờ ECG⁽²⁾. Sau đó, bạn dành thời gian còn lại của một ngày làm việc (thường thì bạn sẽ phải làm thêm bốn tiếng đồng hồ nhưng không được trả lương) để hoàn thành hàng chục, đôi khi lên tới hàng trăm công việc – không điền các biểu mẫu thì cũng gọi điện thoại tới chỗ này chỗ kia. Thực chất, bạn cũng chỉ là một PA⁽³⁾ được gắn mác bác sĩ nội trú cho hằm hồ vậ thôi. Những công việc này đúng thật chẳng giống những gì mà tôi đã học cật lực ở trường. Nhưng mà thôi, sao cũng được.

Mặt khác, những ca trực đêm khiến Dante⁽⁴⁾ trông không khác gì Walt Disney – cơn ác mộng tàn nhẫn khiến tôi cảm thấy hối hận vì buổi sáng đã nghĩ rằng học thức của mình chưa được tận dụng đúng mức. Vào ban đêm, bác sĩ nội trú được phát một chiếc máy nhắn tin nhỏ nhắn mà mọi người gọi yêu là chiếc “bíp bíp”, cùng trách nhiệm coi sóc từng bệnh nhân lưu trú trong bệnh viện. Ngặt nổi số lượng bệnh nhân đông như một trò đùa. Các SHO và bác sĩ thực tập chuyên khoa trực đêm sẽ xuống A&E⁽⁵⁾ để thăm khám và tiếp nhận bệnh nhân, trong khi bạn một mình chèo chống con tàu mang tên: khu điều trị nội trú.

(1) MRI (Magnetic resonance imaging): Chụp cộng hưởng từ.

(2) ECG (Electrocardiogram): Đo điện tim.

(3) PA (Physician Associate/Assistant): Trợ lý bác sĩ.

(4) Nhà thơ lớn người Ý vào giai đoạn Hậu kì Trung cổ. Ở đây tác giả có ý muốn so sánh giữa học thuật hàn lâm và giải trí thuần túy.

(5) A&E (Accident & Emergency Department): Khoa Cấp cứu & Tai nạn.

Một con tàu khổng lồ và mọi thứ nháo nhào cả lên như đang có cháy, nhưng thực tế là không một ai dạy bạn cách lèo lái nó. Khi còn trong trường y, bạn đã được dạy cách kiểm tra tim mạch, bạn thuộc lòng chức năng sinh lí của động mạch vành⁽¹⁾; nhưng ngay cả khi bạn nhận biết được mọi dấu hiệu và triệu chứng của một ca đau tim, lần đầu tiên đối mặt với nó trong thực tế vẫn thật sự rất khác biệt.

Chiếc “bíp bíp” của bạn kêu bíp bíp liên tục, bạn chạy vào hết phòng bệnh này tới phòng bệnh khác, hết điều dưỡng này gọi tới điều dưỡng khác gọi, hết ca khẩn cấp này tới ca khẩn cấp khác – cứ thế suốt đêm, không hề ngơi nghỉ. Các đồng nghiệp đàn anh đàn chị đang ở A&E tập trung xử lí các trường hợp khẩn cấp cụ thể, thí dụ như viêm phổi hoặc gãy chân. Các bệnh nhân của bạn cũng có mức độ khẩn cấp tương tự, nhưng họ là bệnh nhân nội trú tại bệnh viện, nghĩa là sức khoẻ của họ đã có những trục trặc gì đó từ trước rồi. Triệu chứng này chống tình trạng kia chống căn bệnh nọ, hăm bà lằng như chiếc burger “tự chọn nhân theo ý bạn”: một bệnh nhân bị viêm phổi sau khi phải nhập viện vì suy gan, một bệnh nhân khác gãy chân do ngã khỏi giường sau một cơn động kinh. Bạn tả xung hữu đột, như thể một mình “bao thầu” cả khoa A&E nhưng lại không được chỉ dẫn phải làm thế nào cho đúng. Người ướm sũng đủ loại dịch tiết cơ thể (không có loại dịch tiết ra khi “vui vẻ” đâu nhé), bạn kiểm tra tình trạng của một số-lượng-tương-chùng-như-vô-tận bệnh nhân lo sợ bệnh tình của họ chuyển biến xấu, những bệnh nhân mà

(1) Hệ thống động mạch cung cấp máu nuôi dưỡng cơ tim.

trước đó mười hai tiếng đồng hồ được cả một đội bác sĩ chăm nom. Đột nhiên, bạn khao khát được làm công việc ngồi bàn giấy mười sáu giờ. (Hoặc lí tưởng nhất là một công việc nào đó mà bạn có thể dần xếp ổn thoả, chỉ cần nó không vượt quá hay trái khả năng của bạn một cách khủng khiếp như thế này.)

Bạn chỉ có hai lựa chọn: một là bơi, hai là chìm. Và bạn phải học cách bơi, vì nếu không, bạn sẽ kéo cả núi bệnh nhân chết chìm cùng với mình. Éo le thay, tôi lại thật sự tìm thấy niềm vui trong hoàn cảnh ấy. Đành rằng nghề bác sĩ cực như trâu, đành rằng tôi đã phải làm việc liên tục nhiều giờ tới mức gần như vô nhân đạo, đành rằng tới giờ vãng mạng của tôi vẫn còn đầy sẹo vì phải nhìn những thứ không nên nhìn, nhưng lúc ấy tôi đã là một người thầy thuốc.